

POSUDEK OPONENTA PÍSEMNÉ DISERTAČNÍ PRÁCE

Název práce: Otázky dramaturgicko-režijní koncepce v divadle hraném dětmi
Autor/ka práce: MgA. Mariana Čížková
Studijní program: Teorie a praxe dramatické výchovy
Typ studijního programu: doktorský

Vymezení cíle a jeho naplnění:

Autorka si jako hlavní cíl své práce vybrala bádání na poli divadla hraného dětmi. Zkoumá otázky tvůrců tohoto divadla při praktických realizacích a snaží se nabídnout vhled do uvažování konkrétních autorů v přípravné fázi, ale i ve fázi procesu práce. Veškeré její uvažování se omotává kolem dramaturgicko-režijní koncepce. Tu vidí jako základní a zásadní stavební kámen divadelní inscenace a procesu jejího vzniku. A je jedno, zda-li v profesionálním provozu či v divadle hraném dětmi (to ovšem profesionalitu též nevylučuje). Zdůrazňuje specifika divadla hraného dětmi v kontextu divadla profesionálního, ale hledá i styčné body mezi oběma oblastmi, především však aplikovatelnost univerzálních principů z profesionálního divadla do divadla hraného dětmi. Otázkou pro ni též je, do jaké míry mohou tyto postupy a principy prolínat mezi jednotlivými oblastmi.

V současné době nelze ultimátně říci univerzální definici dramaturgicko-režijní koncepce. V mnoha ohledech bychom se mohli ptát, co vlastně je ta dramaturgicko-režijní koncepce – neboť – podíváme-li se na současné podoby divadla (i s přidruženou otázkou, „co vše divadlem může být?“), je ihned jasné, že hranice či kontury této koncepce budou velmi neohraničené a budou záviset na tom, v jaké oblasti umění se právě nacházíme a kam směřujeme. Narážím tím nepřímou na onu křehkost, která je limitována tvůrcem, garantem divadelní inscenace a přímo úměrně závislá na jeho zkušenosti a schopnosti reflexe. Sama problematika pohledu na vznik divadelní inscenace je, především od dob druhé divadelní reformy, velkým otazníkem a cílem výzkumu mnoha divadelníků, ale také neomezeným inspiračním zdrojem.

Práce doktorandky nabízí komplexní pohled na možné cesty vzniku inscenace hrané dětmi s ukázkami konkrétních přístupů a taktéž důležitostí zapojení každého ze skupiny a nezbytností tohoto aspektu při skupinové tvůrčí práci. Zamýšlí se též na „podobou“ tvůrce či pedagoga (ani jedno druhé nevyklučuje) divadla hraného dětmi – a vzhledem k tomu, že se jedná o práci s dětmi, je to otázka velice podstatná, a to při respektu každého člena skupiny jako jedinečného tvůrce, který má možnost svobodného tvůrčího podílu na vzniku inscenace a není determinován žádnou vizí režiséra/pedagoga/inscenátora.

Aktuálnost tématu a relevance zvolené metodologie:

Disertační práce je ve zvoleném tématu velmi přínosná, neboť jak sama studentka uvádí, na dané téma příliš mnoho studií ani analýz uměleckých projektů není. Práce může být cenným zdrojem poznatků a inspirací pro tvůrce, kteří se divadlem hraným dětmi zabývají, či zabývat chtějí. Nabízí inspirativní materiál, který je z části i praktickým návodem k tvorbě ve zkoumaném tématu. Zvolené metodologické postupy jsou poplatné aktuálním trendům.

Odborný přínos, původnost práce a její případné využití v praxi:

Práce může být svým rozsahem, respektive přesahem, podnětným a inspiračním materiálem pro tvůrce, pedagogy apod., kteří neprošli studiem režie a dramaturgie a taktéž pro studenty uměleckých či pedagogických oborů, kteří by se takovéto práci chtěli věnovat.

Logická stavba a členění práce:

Práce je členěna logicky, smysluplně. Fundovaně rozvíjí myšlenky autorky a otevírá nejen téma divadla hraného dětmi v kontextu divadla profesionálního, ale také zohledňuje osobní zkušenost diplomantky. Struktura práce je přehledná.

Formální úprava a náležitosti práce včetně jejího rozsahu:

Formální úprava práce, jakož i všechny náležitosti, odpovídají požadavkům na disertační práce na AMU. Rozsah práce je 205 stran.

Práce s informačními zdroji:

Studentka využila v dostatečné míře všemožné zdroje. V práci reflektuje dostupné odborné texty a dává je do kontextu se svými praktickými poznatky a zkušenostmi. Citace jsou zpracované odborně a přehledně.

Jazyková a terminologická úroveň:

Jazyková, stylistická i terminologická úroveň odpovídá požadavkům na disertační práce. Studentka odborné, zavedené pojmy – ať už z oblasti teorie divadla či dramatické výchovy – používá relevantně v adekvátním rozsahu. Její orientace je v dané problematice na velmi dobré úrovni.

Celkové/vlastní shrnutí hodnotitele:

Oceňuji odvahu doktorandky pustit se na méně probádanou půdu a snahu uchopit a zreflektovat svou vlastní zkušenost skrze zkoumané téma. Jako každý praktikující divadelník ví, že není zrovna lehké svou praktickou terénní zkušenost analyzovat, reflektovat a posléze sepsat své poznatky do smysluplného textu, který by ještě navíc mohl být – a v tomto případě chce být – přínosný pro ty, kteří se pouští na obdobnou nelehkou cestu. Už jenom sám pokus o uchopení podstaty dramaturgicko-režijní koncepce je velkou výzvou.

I s ohledem na specifikum tématu, by stálo za zvážení hlubší prozkoumání vod profesionální dramaturgie a dovolit si zatoulat se do aktuálnějších pohledů na dramaturgii, zůstaneme-li v našich končinách, tak například do studií prof. Klímy, prof. Vedrala apod. Je v nich vidět fluidnost a značná proměnlivost, v podstatě neuchopitelnost současného divadla. I s ohledem, že dnešní pohled je zítra už vlastně překonaný...

I přes tuto miniaturní výtku je výzkumné téma poctivě zpracované a významným ukazatelem kvality je praktická zkušenost autorky – jak na poli divadla profesionálního, tak právě i divadla hraného dětmi. Tudíž je autorka schopna nezbytných přesahů od divadla k pedagogice a mnoha dalším přidruženým disciplínám, což je pro disertační práci a samotné téma přínosné.

Otázky a náměty k diskuzi při obhajobě:

Zkuste alespoň v letném náznaku vysvětlit, proč si myslíte / v práci píšete, že zmínka o loutkovém divadle by extrémně rozšířila rozsah Vaší práce.

Případně zkuste ve stručnosti zmínit ta specifika, která to určují.

Doporučení práce k obhajobě:

Práci doporučuji k obhajobě.

Datum vypracování posudku:

31.10.2023

doc. MgA. Vladimír Novák, Ph.D.

Jméno oponenta práce

.....

(datum a podpis)